

Péter Zsombor

Bosszúállók: Végjáték

A cikk erőteljesen részletezi a cselekményt, „spoilereket” tartalmaz, így csak annak javallott az elolvasása, aki már látta a filmet.

A Marvel filmes univerzumát (MCU) 11 éve építgetik Kevin Feige producer vezetésével, ezalatt 22 mozi látott napvilágot. Ennyire aprólékos és összefüggő világkreatálást soha nem láthattunk még a nagyvásznon; ez vitathatatlan tény, akár szereti valaki a zsánert, akár nem. A Vasember első része elindította a szuperhőshullámmot, hogy aztán a negyedik Bosszúállók-felvonás, a Végjáték lezárjon egy korszakot.

A történet ott folytatódik, ahol a Végtelen háború abbamaradt. Túlélő hőseink agnizálva keresik a megoldást, miként vágathnának vissza az univerzum felét eltörölő Thanosnak. Még egyszer össze kell fogniuk a nagyobb jó érdekében, kerüljön bármibe.

Mondanom sem kell, a Végjáték önálló filmként egy érthetetlen katyvasz, ami az egyszerű mozinézőt semmiről nem fogja meggyőzni, inkább csak összezavarja. A film esszenciája az igazi rajongókat célozta meg, és tökéletesen keretbe foglalja az elmúlt 11 évet. Így azok fogják leginkább élvezni, akik látták mind a 21 korábbi alkotást, és tisztában vannak a kerettörténet komplexitásával. Hatalmas volt a nyomás Anthony és Joe Russo rendezőkön, de sikerült megbirkózniuk a feladattal, és azt sem bánánk, ha ez lenne az utolsó Marvel-mozi, annyira teljes az élmény. A legtöbbben a háromórás játékidőtől tartottak, de Russoék remekül játszottak az idővel.

Apropó idő. A Végtelen háború befejeztével rengeteg teória látott napvilágot, hogy miként lehetne visszahozni a Thanos által eltüntetett áldozatokat. A „legracionálisabb”

verzióknak az időutazás tűnt. A Végjáték ezt a fonalat követi, de nem feltétlenül olyan formában, ahogy arra elsőre gondolnánk. Gondosan megmagyarázzák, hogy a logika jelen esetben nem úgy működik, ahogy azt

karakter jóval árnyaltabb és más éllel bír. Különösen igaz ez például Hulkra, aki végre megtanulta, miként tartsa meg intelligenciáját, miközben a zöld szörny bőrében él. Tony Stark szépen csendben visszavonult,

sok filmben láttuk. A múltbéli tettek nem hatnak a jelenre, helyette alternatív idősíkok jönnek létre, ami azt eredményezi, hogy minden egyes „dimenzióknak” más története van. Így kerül a képbe a komplett Marvel-kánon, ugyanis visszautaznak többek közt a második Thor, az első Bosszúállók vagy épp az első Galaxis őrzői film világába, ami a Végjáték egyik legnagyobb húzásának bizonyult. Töménten mennyiségű kikacsintást, utalást hintenek el Russoék, amik okán a rajongók csillogó szemekkel nosztalgiazzák végig az elmúlt 11 év termését.

A csapat felépítése is ezt hivatott szemléltetni, a főszereplők ugyanis a klasszikus Bosszúállók. Akad néhány új jövevény, de nem véletlenül az alapítótagokra fókuszál a finálé. Ismerős arcok, akik az emberhez nőttek ennyi év után, ugyanakkor minden

gyermeke született, így neki van a legtöbb veszítenivalója, ha belevágnak a küldetésbe. A legnagyobb változáson mégis Thor ment keresztül, aki a kezdeti merev, királydrámás felütés után, a Végtelen háborúban kicsúcsosodott, hogy aztán itt teljesen elhagyja magát. Egy hedonista, pocakos nemtörődöm alakká degradálták, ami sokak szemét szúrja, de teljesen érthető, hogy miért fogja fel személyes tragédiának a történetet. A rendre biztonsági játékot űző Marvel végre mert néhány merészet húzni, s noha az alkotók megmaradtak a bevett keretek közt, így is bátorságra vall egy-egy lépésük. Gondoljunk csak arra, hogy szűk 20 perc után felkeresik a fő antagonistát, majd nemes egyszerűséggel lefejezik, hogy aztán ugorjunk öt évet előre.

Egy ekkora horderejű műnél sajnos nem lehet mindenre odafigyelni, becsúsznak hibák. A Végtelen háborúban zseniálisan felépített Thanost lehúzták az átlagos szupergonosz szintjére, ami egyfelől érthető, másrészt méltatlan a karakterhez. A másik tényező az idősíkokkal való játék, melyek nagy részére van ésszerű magyarázat, azonban így is akadnak lyukak a sztoriban; gondoljunk csak Amerika Kapitány búcsújára. Ha már a búcsúknál tartunk, elkerülhetetlen volt, hogy néhány szereplőtől ne váljunk el. A végtelen kövek utáni hajszá áldozatává vált a Fekete özeveg, aki kétség-

telenül az egyik legkevésbé ikonikus alakja a csapatnak, de kár tagadni, hogy a szívünkhöz nőtt. Scarlett Johansson pedig remekül formálta meg az egykori SHIELD-ügynököt. Az érzelmi csúcspont természetesen a hatalmas csata végén érkezik, amikor Tony Stark, azaz Vasember a végtelen kesztyűt felhasználva, életét feláldozva legyőzi Thanost és csapatát, illetve visszaállít mindent a rendes kerékvágásba. Tudtuk, hogy be fog következni, de temetési jelenete a legszörösebb szívű rajongókat megkönnyezteti. Az ő útjában manifesztálódik mindaz, ami miatt szeretni lehet a Marvel univerzumot. Az első Vasember - film úgy zárult, hogy Tony az „én vagyok Vasember” kijelentéssel felfedi magát a külvilágnak, majd 11 évvel később, élete harcában, a halála előtt is ezzel a mondattal köszön el tőlünk. Ezt hívják varázslatnak!

A másik központi figura, Amerika Kapitány, aki szintén nagy utat járt be és borítékolható volt, hogy őt sem látjuk többé hősködni. A halál helyett ő megtalálta a boldogságot, miután leélte az életét egy alternatív valóságban, szerelmével, Peggy Carterrel. Más kérdés, hogy az időutazás logikáját tekintve, így nem térhetett volna vissza idősen, de ezt a hibát el lehet nézni az íróknak. Steve Rogers történetét így kellett lezárni: az örök harcos, aki végre béké-

re lel, és továbbadhatja örökségét, amit a pajzsa szimbolizál. Egy látványközpontú blockbusternél általában kár kitérni a színészi játéokra, mert sohasem mérvadó. A Végjátékban azonban gondoskodtak róla, hogy mindenkinek meglegyen a maga jelene, és lubickolhasson a szerepében. Robert Downey Jr. fantasztikus. Nála jobb Vasember soha nem lesz, erre mérget vehetünk. A stílusa, karizmája, ugyanúgy működik a poénos részeknél, ahogy a drámaibb szócetáknál. Színészilag egyértelműen uralja a filmet. Chris Hemsworth láthatóan nagyon élvezte a karakteridegen Thort, aki inkább egy vicces figurává lépett elő, de a sármos hústoronynak nagyon jól állt a korábbi, Ragnarök filmben bevezetett új irány. Chris Evans, Scarlett Johansson, Paul Rudd, Jeremy Renner szintén kapnak időt kibontakozni, és meg is hálálják a bizalmat.

A Végjáték számomra nem a legjobb MCU film. A Végtelen háborút, illetve a Polgárháborút is erősebbnek tartom, ellenben egy fejezet záróakkordjaként nem is kívánhatnánk szebbet. Russoék munkájában minden megvan, ami a Marvelt Marvelvé teszi. A könnyed, humoros gegek, a rajongók kényeztetésére szolgáló „fan service” betétek, a látványos akciók, valamint a hősök közti kémia és

dinamika. Bár nem tökéletes, filmnyelvi eszközeibe, felmerülő kérdéseibe bele lehet kötni, és helyenként a logikája erősen megkérdőjelezhető, a kánon tagjaként mégis képtelenség nem szeretni. Önmagában stílusbravúr, hogy Russoék egy ennyire epizodi méretű sztoriba nem buktak bele, sőt méltó epilógust hoztak össze. Példátlan a filmtörténelemben, hogy egy ennyire összefüggő, koherens világot alkossanak, de Feigie-nek és stábjának sikerült, ami eleve főhajtást érdemel. Félelmetes belegondolni, hogy ez csak egy szeletkéje volt a hatalmas Marvel-univerzumnak, aminek az első nagy állomása véget ért. Rengeteg hős vár még bemutatásra, s a megmaradt igazságosztókat valószínűleg viszontláthatjuk még a jövőben. Ez a franchise jelenleg a filmes piac aranytojást tojó tyúkjá, és rengeteg potenciál rejlik benne továbbra is. Noha a Végjáték után minden egy kicsit kevesebbnek, ingerszegényebbnek fog hatni, és fogalmunk sincs hova lehet ezt már fokozni, a széria bizonyítottan jó kezekben van, és amíg ilyen színvonalú látványmozik látnak napvilágot, addig a rajongóknak nincs okuk az aggodalomra. A hősök kora csak most érkezett el igazán.

